

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do pradziejów powszechnych - wykład, PG_00168022						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Andrzej Kasprzak				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Andrzej Kasprzak				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		45.0	77
Cel przedmiotu	Wstępne zapoznanie studenta ze schematem pradziejów w wymiarze ogólnoeuropejskim i dla terenów ziem Polski.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu pradziejów ziem polskich i Europy. Jest w stanie zweryfikować nowo nabytą wiedzę z tego zakresu.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W01] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie ogólny schemat podziału pradziejów i podstawowe charakterystyki poszczególnych jednostek (epoki, kultury - zasięg, datowanie, wyznaczniki).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własną naukę pradziejów pod kątem wyboru przyszłych zainteresowań/specjalizacji badawczej na kierunku archeologia.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z rozwojem kulturowym społeczności zamieszkujących ziemie polskie i Europę w pradziejach. Potrafi zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych. Odpowiednio formułuje pytania odnoszące się do ogólnych zagadnień z zakresu archeologii pradziejowej.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W05] Zna w zaawansowanym stopniu prahistorię porównawczą Europy	Zna prahistorię porównawczą Europy i Polski. Rozumie różnice pomiędzy poszczególnymi epokami.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Problematyka wykładu Zarys pradziejów Świata, Europy i Polski: antropogeneza i początki kultury człowieka, zmiany gospodarcze i społeczne, wpływ czynników środowiskowych na dynamikę zmian, zapoznanie studentów z podstawowymi kategoriami zabytków przewodnich dla poszczególnych okresów pradziejów 1. Wprowadzenie 2. Chronologia, podział na epoki 3. Antropogeneza 4. Paleolit dolny, środkowy i górny 5. Paleolit schyłkowy i mezolit 6. Neolit Bliski Wschód, neolityzacja Europy 7. Neolit c.d. i eneolit 8. Wczesna epoka brązu 9. Późna epoka brązu i okres halsztacki 10. Okres lateński 11. Źródła pisane dla okresu przedrzymskiego i okresu rzymskiego 12. Kultury młodszego okresu przedrzymskiego 13. Okres rzymski na Pomorzu 14. Okres rzymski w Polsce środkowej i południowej 15. Okres wędrówek ludów i początek wczesnego średniowiecza		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Podstawowe wiadomości z geografii i historii (najdawniejsze dzieje człowieka i historia starożytna).		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin (normy zaliczenia zgodne z Regulaminem Studiów UG)	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	P. Kaczanowski, J.K. Kozłowski, <i>Najdawniejsze dzieje ziem polskich, Wielka historia Polski</i>, t. 1, Kraków 1998. J.K. Kozłowski (red.), <i>Prehistoria, Encyklopedia historyczna świata</i>, t. 1, Kraków 1998. J.K. Kozłowski (red.), <i>Wielka Historia Świata. Świat przed "rewolucją" neolityczną</i>, Kraków 2004. P. Urbańczyk (red.), <i>The Past Societies 1-5. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages</i>, Warszawa 2017. J. Wielowiejski (red.), <i>Prahistoria Ziem Polskich. Tom V: Późny okres lateński i okres rzymski</i>, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1981.
	Uzupełniająca lista lektur	A. Ciesielska, <i>Spółczesność Europy pradziejowej. Podręcznik dla studentów archeologii i historii</i>, Poznań 2011. J. Ostojka- Zagórski, <i>Najstarsze dzieje ziem polskich</i>, Bydgoszcz 2005. H. Machajewski, <i>Pomorze Środkowe w okresie rzymskim i we wczesnej fazie okresu wędrówek ludów</i>, [w:] W. Nowakowski <i>et al.</i> (red.), <i>Goci i ich sąsiedzi na Pomorzu. Materiały z konferencji Goci na Pomorzu Środkowym, Koszalin 2829 października 2005</i>, Koszalińskie Zeszyty Muzealne, Seria A: Studia Archaeologica Pomeranica, B. II, Koszalin 2006, 35-63. M. Mączyńska, <i>Światło z popiołu. Wędrówki ludów w Europie w IV i V wieku</i>, Warszawa 2013. A. Kokowski, <i>Starożytna Polska. Od trzeciego stulecia przed narodzeniem Chrystusa do schyłku starożytności</i>, Warszawa 2006.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Epoki geologiczne (neogen: miocen, pliocen; czwartorzęd: plejstocen, holocen) i ich datowanie Epoki archeologiczne (kamienia: paleolit, mezolit, neolit; brązu, żelaza) i ich datowanie Początki neolitu naddunajskiego / kultura ceramiki wstęgowej rytej (zasięg, datowanie, główne stanowiska w Polsce, rodzaje osad, podstawowe wytwory, formy i zdobienie ceramiki, główne cechy gospodarki) Kultury archeologiczne na Pomorzu w młodszym okresie przedrzymskim i okresie wpływów rzymskich cechy charakterystyczne (zasięg, obrządek pogrzebowy, chronologia, kultura materialna) Antyczne źródła pisane dotyczące terenów obecnych ziem polskich (Tacyt, Ptolemeusz, Jordanes)	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.